

על אֵם הדרך - עשרה דברים שלא ידעתם על רחל אימנו / הרב יוני לביא

1. *יום האֵם* - יא' חשון, יום פטירתה , הוא יום ה'אם' (בגימטריא 41) מתחילת השנה – שלושים ימי תשרי ועוד 11 ימי חשון.
2. *בת 36 היתה במותה*. רחל חייתה הכי מעט שנים מכל האבות והאמהות, ובכל זאת הותירה חותם כה גדול על עם ישראל.
3. *רחל ולאה היו תאומות*, אולי אפילו זהות. ייתכן שזה מה שאיפשר ללבן להחליף אותן בליל הכלולות מבלי שיעקב יבחין בתרמית עד הבוקר.
4. *רחל היתה רועת הצאן* של אביה. כשיעקב התחייב לעבוד שבע שנים כדי לזכות בה, הוא בעצם *החליף* אותה בתפקיד התובעני הזה. ייתכן שבזכות זה הזמן חלף *"כימים אחדים באהבתו אותה"*. הוא זכר כל הזמן שכל קושי – שָׂרָב או כְּפֹר, זאבים או שודדים, שהוא נאלץ להתמודד איתם - בעצם נחסך מאהובת ליבו והדבר נתן לו כוח.
5. *לוותר על הכול* - כשחל מסרה ללאה את הסימנים, היא לא ויתרה על הבלעדיות של הקשר עם יעקב בכך שאיפשרה להכניס הביתה עוד אישה מלבדה. *היא ויתרה לגמרי על הסיכוי להתחתן איתו!*
- לא היתה לה שום אפשרות לִצְפּוֹת מראש שיעקב יתעקש לעבוד עוד שבע שנים כדי לשאת גם אותה.
- האם אפשר לדמיין נערה שמוכנה לוותר בליל כלולותיה על אהוב ליבה למען מישהי אחרת?!
6. שש מאות שנה לאחר מכן, הולך יהונתן בן שאול (משבט בנימין בנה של רחל!) בדרכה, ועושה את הבלתי יאומן *ומוותר על כתר המלוכה* לטובת דוד (משבט יהודה בנה של לאה!). האם ייתכן שלזה רמז דוד בקינתו עליו "נפלאתה אהבתך לי *מאהבת נשים*" - מאותה אהבה מופלאה של רחל לאחותה?
7. *גניבת התרפים* - למרות התרגיל האכזרי שעשה לה בליל הכלולות, למרות שכל השנים ניסה לעשוק אותה ואת בעלה - כשרחל נפרדת מאביה היא דואגת לו ומנסה לחלצו מהמשך שקיעה בעבודה זרה ולוקחת לו את התרפים. בסופו של דבר היא משלמת על כך בחייה שיעקב שלא ידע מהסיפור מטיל את הקללה: "עם אשר תמצא את אלוהיך – לא יחיה".
8. *"הבה לי בנים" - בעת לידת בנה הראשון, באותו רגע שנשים אחרות מתפתלות מייסורי הלידה ונשבעות לא ללדת עוד לעולם, רחל מעניקה לבנה את השם 'יוסף' ומתחננת – *"יוסף ה' לי בן אחר"*. אלוקים, תן לי עוד אחד. בבקשה, רק עוד ילד...
9. *קבר רחל* היה אמור להימסר לפלשתינאים במסגרת הסכמי אוסלו. ברגע האחרון שינה ראש-הממשלה את דעתו והותיר אותו בידיים יהודיות. ייתכן שהיו אלו מילותיו של חבר הכנסת מנחם פורוש שהתפרץ ללישכתו של רבין וזעק לו בדמעות: "מאמא רחל! איך אתה יכול לעשות לה את זה?! עם ישראל לא יסלח לך לעולם אם תפקיר את אמא..." , שנגעו בליבו של ראה"מ ושינו את החלטה.
10. רק מי שבעצמה היתה מוכנה לוותר על הכול למען הזולת ולשלם כל מחיר כדי לזכות לילד, יכולה לעמוד מול ריבונו של עולם ולטעון: 'גם אם לא מגיע להם ועל אף שחטאו – אלו

הילדים שלך. תחזיר אותם בבקשה הביתה...!
הקב"ה משיב: *מנעי קולך מבכי ועיניך מדמעה...ושבו בנים לגבולם".*

העברה: Fwd: Fw: סרטונים וקטעי קריאה ליום פטירת רחל אימנו
דואר נכנס X

שירה קליין שלחתי לכם קטע מ ד ה י מ של הרב חנן פורת על רחל אימנו אוהבת אותכם, שירה.

...
20:13 (לפני 12 שעות)

שירה קליין טוען... 20:13 (לפני 12 שעות)

השב | שירה קליין shirak@inn.co.il אני, yattou
הצג פרטים 20:13 (לפני 12 שעות)

שלחתי לכם קטע מ ד ה י מ של הרב חנן פורת על רחל אימנו
אוהבת אותכם, שירה.

מוגש בזאת קטעים שונים לכבוד יום פטירת רחל אימנו
כמו כן שילוב של העולם המתקרב לנושא (כפי המתבקש בימים אלו).
היחידה פותחת בד"ת של הרב חנן פורת .
חשבתי כי יש מי שישמח להשתמש בחומרים.
עשה עם החומר כטוב בעיניך
איילת זילברמן

הודעה שהועברה

מאת: יפה אילוז <yaffaelouz@walla.com>

תאריך: 6 בנובמבר 2011 11:04

נושא: Fwd: Fw: סרטונים וקטעי קריאה ליום פטירת רחל אימנו
אל: ? , ?iritea@neto.net.il?, ?razylberman@gmail.com?, ?roniorly@neto.net.il?,
?sa.yehudit@gmail.com?, ?asisu1000@walla.com?, ?yochibh@zahav.net.il?,
?lilac38@gmail.com?, ?shmazal2@walla.com?, ?ymhayun@gmail.com?,
?npriel@gmail.com?, ?simaef3@walla.com?, ?silvi49@walla.com?,
?kerenbd7@gmail.com?, ?rivkam7@walla.co.il?, ?rachelasulin0@walla.com?,
??sara059@walla.com

שולח: אורית רוזנמן
נושא: Fwd: סרטונים וקטעי קריאה ליום פטירת רחל אימנו

מורים יקרים
מצורף חומר ליום פטירת רחל אימנו בשבוע הבא אבקש שכל מחנך יעביר שיעור בנושא
אשמח לשמוע

הודעה שהועברה
מאת: <yehuda.noyman@gmail.com> <yehuda noyman>
תאריך: 2 בנובמבר 2011 08:23
נושא: סרטונים לעבודה חינוכית - פרק מרגש ומיוחד ליום פטירתה של רחל אימנו - אנא העבירו לכל מי
שאתם מכירים.
אל:

יהודה נוימן
מנהל חט"ב אור תורה
נייד - 0506436801
טל' עבודה - 025712179
--

כולם מתעסקים ביום רבין אבל מה יהיה על אמא רחל. בעקבות פניית רבים הנה לפניכם פרק מיוחד ליום
פטירת רחל אימנו
בתוכן

- דבריו המרגשים של חנן פורת על דמותה של רחל
- הרב פרוש זצ"ל בוכה על "מאמא רחל" אצל יצחק רבין
- נעמי לוינשטיין במונולוג על רחל אימנו
- סיפורה המרגש של דליה רביקוביץ
- דליה רביקוביץ - השיר "כמו רחל"

· עוד שירים

· וכמובן סרטונים בנושא

חשבתי שנכון להביא את דבריו של הרב חנן פורת זצ"ל כהקדמה לפרק הזה מתוך שיחה שהעביר על דמותה של רחל אמנו.

רחל אמנו היא האחת והיחידה מכל האבות והאימהות שלא נפטרה מן העולם בשיבה טובה בערוב ימיה, אלא מתה בדמי ימיה - בהקשותה בלידתה. רחל היא גם האחת והיחידה שלא זכתה להיקבר כשאר האבות והאימהות במערת המכפלה, אלא נקברה על אם הדרך - בואכה בית לחם. אך דווקא נסיבות טרגיות אלה זיכו את רחל להטביע את חותמה בלב האומה כדמותה של האם היהודיה "המבכה על בניה" וממאנת להינחם על בניה כי איננו, ולא בכדי זוכה רחל ודווקא היא לבשורת הנחמה שאין כמותה בעולם מפי הנביא ירמיה "ויש תקוה לאחריתך נאום ה' ושבו בנים לגבולם" (ירמיה ל"א, ט"ז).

מסכת חייו של מנחם פרוש שהלך השבוע לעולמו בגיל 94, יכולה לפרנס כמה וכמה ביוגרפים, אבל חותם אחד, מיוחד במינו, הותירו דווקא דמעותיו, בפגישה אחת בלשכתו של ראש הממשלה המנוח יצחק רבין, בקיץ 1995. רבין היה אז על סף ויתור על קבר רחל והעברתו לרשות הפלסטינית. פרוש וחנן פורת נפגשו באותם ימים בפתח לשכתו של רבין ובהחלטה של רגע חברו יחדיו ונכנסו אל ראש הממשלה. פורת נעזר שם בתצלום אוויר גדול שהביא עמו כדי להמחיש לראש הממשלה את המרחקים הקצרים וטווחי הירי שבין ירושלים לבית לחם. הוא שאל את ראש הממשלה אם היה מעביר לפלסטינים את קבר בן גוריון או את קבר מפקדו בפלמ"ח יגאל אלון, אבל עוד קודם שרבין הספיק להשיב, קם פרוש ממקומו, ניגש אל רבין, חיבק אותו ופרץ בבכי סוער, תוך שהוא צועק עליו: "זו מאמע רוחל. איך אתה נותן את הקבר שלה?".

רבין הפציר בו להירגע, אבל סערת רוחו של ר' מנחם רק גברה. "איך אני ארגע", הוא צעק-זעק, "אתה הולך לתת את הקבר של מאמע רוחל. העם היהודי לא יסלה לך אם תפקיר את הקבר של אמא". דמעותיו של פרוש המסו כידוע את לבו של רבין, שחזר בו מהחלטתו.

דורות על דורות התרפקו בני ישראל - ובמיוחד בנות ישראל - על קברה של רחל אמנו "בדרך אפרת היא בית לחם" ושפכו שיחם במקום הזה לפני בורא עולם, הן בתפילת היחיד למען יפקדו בבנים והן בתפילת הרבים למען ישוּבו בני ישראל הביתה מארץ אויב.

רחל אמנו שזכרה חי בלב האומה, אינה זקוקה לחוקי הכנסת, ואילו ראש ממשלת ישראל לשעבר, יצחק רבין ז"ל, שיום הרצחו בידי מתנקש יהודי חל יום אחד לאחר פטירת רחל אמנו, ב"ב מר-חשון, נזקק - אפשר בצדק - לחוק בכנסת שיציין באופן ממלכתי את יום מותו לבל ישכח זכרו במרוצת השנים. אך על אף הפער הגדול מנשוא בין נסיבות מותה של רחל אמנו לבין נסיבות מותו של יצחק רבין, מעוררת סמיכות התאריכים של יום מותם אסוציאציה מתבקשת של קשר ביניהם, ועל חוויה אישית שחשפה בפני קשר זה רצוני לספר בשורות הבאות:

היה זה לפני שתיים עשרה שנה, במוצאי שבת פרשת לך לך בשנת תשנ"ו.

ההמונים הריעו ושרו שיר לשלום בתל אביב בכרך רבין, שנקראה באותם ימים ככר מלכי ישראל, ואילו אני שהייתי רחוק עד מאוד מצהלת שמחתם שנראתה לי נבובה ומזויפת שמתי פעמי מירושלים בואכה בית לחם לפקוד את קברה של רחל אמנו ביום פטירתה שנדחה באותה שנה בשל קדושת השבת - למוצאי שבת.

והנה בהגיעי לסביבות מנזר מר-אליאס פתחתי לתומי את הרדיו במכונית ונרעשתי לשמוע את זעקות השבר העולות מן הככר.

עצרתי בתדהמה את הרכב והאזנתי להודעתו הנסערת של איתן הבר על מותו של יצחק רבין. באותה שעה לא ידעתי את נפשי. היכרתי את יצחק רבין והיו לי עמו גם קשרי ידידות וגם ויכוחים מרים ונוקבים, אך עצם המחשבה שיהודי הרים את נשקו וירה באחי - ראש הממשלה - עוררה בי זעזוע וחלחלה.

...ואז לפתע כמו ממרחקים המה באזני קול בכי: "רחל מבכה על בניה", נשכתי את שפתי עד זוב דם והרהרתי בליבי: עכשיו ברגע זה ממש מבכה רחל את מותו של יצחק רבין "כי איננו". כי רחל אמנו - כולם היו בניה וכל בן ישראל הוא בשבילה בן יחיד. על כן מדגיש הכתוב: "מאנה להנחם על בניה" - בלשון רבים "כי איננו" - בלשון יחיד. ועתה בוכה רחל על יצחק רבין בנה יחידה - כי איננו... שלא שכחה עד עצם היום הזה.

סיפורה של דליה

בעקבות רצח רבין התחוללה סערה גדולה בעם. היו רבים שניסו להטיל את האשמה ברצח ראש הממשלה על כתפי הציבור הדתי-לאומי כולו, והמתח והאיבה עלו וגאו.

בניסיון לצמצם במידת מה את גלי הניכור והשנאה יזמו חברים ממחנות שונים כנס של סופרים ומשוררים ואנשי ציבור ורוח מכל המחנות בבית הסופר בתל אביב, ובמסגרת כנס זה נטלתי את רשות הדיבור וסיפרתי על החוויה שעברתי סמוך לקבר רחל בעת הרצח של יצחק רבין ועל קול בכייה של רחל אמנו שהמה באזני באותה שעה.

דברי הנרגשים הותירו ככל הנראה רושם על המשתתפים ובתום הכינוס התקבצה סביבי חבורה קטנה מגוונים שונים שביקשה להתייחס לדברים.

והנה נגשה אלינו המשוררת ברוכת הכישרונות דליה רביקוביץ, הידועה בדעותיה המוגדרים כ'שמאל שבשמאל', ורמזה לי ולאליעז כהן, חברי מכפר עציון, שרצונה לדבר עמנו ביחידות.

נענינו לה וניגשנו עמה לפינת האולם.

דליה רביקוביץ פתחה בהיסוס ואמרה שמה שהיא מבקשת לספר לנו לא סיפרה כמעט לאיש, אך דבריי הנרגשים על רחל עוררו בה תחושה עמוקה שהיא חייבת לספר לנו משהו על הקשר בינה לבין רחל אמנו. וכה סיפרה לנו דליה:

שנים רבות הייתי עקרה והשתוקקתי מאוד ללדת, אך חרף כל ניסיונותי להרות בדרכים שונות לא עלה הדבר בידי ולא ידעתי מה לעשות.

לפתע נתקעה במוחי מחשבה שעלי להגיע לקבר רחל שהיתה אף היא עקרה ונפקדה בבנים, ולהתפלל על קברה... אולי זה יעזור.

ניסיתי לדחות מליבי מחשבה סהרורית ומטורפת זו שהיתה רחוקה מאורח חיי והשקפותי אך היא חזרה והטרידה אותי שוב ושוב עד שהחלטתי שאין לי מנוס אלא לבצעה.

התחפשתי לאשה חרדית, לבשתי שמלה ארוכה, גרביים כהות ושמתי מטפחת לראשי, וכך הגעתי באוטובוס לקבר רחל כשאיש אינו מכיר אותי.

...ומה אומר לכם: בקבר רחל זכיתי להתפלל ולבכות כפי שלא בכיתי כל ימי חיי... וכעבור כשנה נולד לי בן ובעומק ליבי ידעתי שזה בזכות רחל.

הצצתי בפנים של דליה רביקוביץ בעת שסיפרה את סיפורה כשהיא רועדת כולה, וחשתי כאילו איזה כח שמחוצה לה כופה עליה למסור דווקא באזני מי שנראים כה רחוקים ממנה סיפור כה אינטימי.

דליה נפתה והלכה מעמנו ואליעז ואני גמרנו אומר שסיפור כה אישי ומרעיש מן הראוי שננצור בלבנו ולא נספרו ברבים גם אם לא ביקשה זאת דליה במפורש מעמנו.

אך עתה, לאחר מותה של דליה רביקוביץ, שמתה אף היא בדמי ימיה לאחר שנים רבות של מחלות וייסורים, מרהיב אני עוז בנפשי להביא בפניכם את סיפורה המופלא, לא כנופך פיקנטי לדמותה ואף לא כסיפור של אותות ומופתים הראוי להכלל בקובץ סיפורי צדיקים, אלא למען דעת מה כוחה של רחל – בת דמותה של כנסת ישראל – לגעת בידה האחת בליבו של כל יהודי באשר הוא שם, ולשאת את ידה השנייה כלפי מעלה בעוז חביון לעורר רחמי שמים ולפתוח שערי עליון.

השיר שלפניכם נוגע לא נוגע בקשר זה וחושף טפח מקוד נפשה המיוסרת של דליה.

כְּמוֹ רַחֵל / דְּלִיָּה רִבִּיקוֹבִיץ
לְמוֹת כְּמוֹ רַחֵל
כְּשֶׁהִנָּקֵשׁ רוֹעֶדֶת כְּצִפּוֹר
רוֹצָה לְהִמָּלֵט.
מַעֲבָר לְאַהֲלָה
עֲמִדוֹ נִבְהָלִים יַעֲקֹב וַיֹּסֶף,
דָּבָרוּ בָּהּ רֵתֵת.
כָּל יְמֵי חַיֶּיהָ מִתְהַפְּכִים בָּהּ.
כַּתְּמוֹל הָרוֹצָה לְהִנָּלֵד.
...לְפָתַע צִנּוֹחַ הַתִּינוּק
וּבֹא יַעֲקֹב אֶל הָאֹהֶל
אֶף רַחֵל אֵינָה מְרַגֵּשָׁה
עֲדָנָה שׁוֹטֶפֶת אֶת פְּנֵיהָ
וְרֹאשָׁהּ.
מְנוּחָה גְדוֹלָה יִרְדֶּה עָלֶיהָ.

נְשָׁמַת אֶפֶה
שׁוֹב לֹא תִרְעֵיד נֹצֶה.
הִנֵּיחוּ אוֹתָהּ בֵּין אֲבָנֵי הָרִים
וְלֹא הִסְפִּידוּהָ.
לְמוֹת כְּמוֹ רַחֵל
אֲנִי רוֹצֶה.

מספרת נעמי לוינשטיין - יש משהו באישיותה של רחל אמנו, במסכת החיים שלה, שאומר לנו – לי אתם יכולים לספר על צער, על קשיים, על צרות, כי אני יודעת בדיוק למה אתם מתכוונים... אני יודעת שגם השנה אסע לקבר רחל. בשבילי, קבר רחל ב"א בחשוון הוא כמעט כמו בית הכנסת בימים הנוראים. מאז שהייתי ילדה, ואבא שלי היה לוקח את כולנו לבית-לחם בתאריך הזה, הוא נעשה בשבילי חובה קדושה. כשהייתי ילדה לקחתי מי"א בחשוון את המראה של המון האדם ואת הבננות והתאנים שהיינו קונים מהרוכלות הערביות ומעמיסים בדרך חזור. כשגדלתי, התקרבותי קצת יותר אל הפרוכת, וקצת יותר הבנתי ש"א בחשוון הוא יום פטירתה של רחל אמנו עליה השלום. אחרי שנישאתי מצאתי את עצמי ממשיכה לנסוע מידי שנה לבית לחם. המקום כבר לא נראה כמו בתמונה המיתולוגית, ובית האבן עם הכיפה ועץ הזית העתיק שבצידו כבר מזמן פינו את מקומם לטובת שיקולי הנוחות של המון העם הבאים לשם ולטובת שיקולי הביטחון.

היום כבר אי אפשר פשוט לבוא אליה. כדי להגיע לאמא-רחל צריך לנסוע ברכב ממוגן ולעבור בפרוודור ארוך ומאובטח. אבל כשמגיעים, מגיעים לאותה המצבה ולאותה הפרוכת, ולאותה אמא רחל שנמצאת שם כבר אלפי שנים. בשנה שעברה נסעתי, כמו כן, כמו בכל שנה, לקבר רחל. הפעם הזו היתה שונה מכל הפעמים שבהן אמנם נסעתי והתפללתי, אבל לא הרגשתי צורך ממשי להתפלל. תמיד הייתי ילדה חסרת דאגות, או בחורה משוחררת עם קצת לבטים פה ושם אבל לא למעלה מזה, או אישה צעירה נשואה באושר, ואחר כך אמא לילדה מתוקה, מסודרת היטב בעבודה, בריאה בדרך כלל. תמיד באתי רק כדי לבקש שהכול ימשיך להיות נפלא כמו עכשיו. אבל בשנה שעברה זה היה שונה.

בשנה שעברה, כמו הרבה מאוד אנשים טובים בארץ הזאת, מצאתי את עצמי מחוסרת עבודה. העבודה שלי, שאהבתי אותה והיא אהבה אותי, לא היתה עוד. המשרד שעבדתי בו ערך, כמו הרבה מפעלים ומוסדות, קיצוצים נרחבים, ואני הייתי בין הלא-מאושרים שקיבלו מכתב פיטורין מלא הכרת תודה והלכו הביתה על לא עוול בכפם.

בשנה שעברה, בתקופה הזאת, כבר הייתי שלושה חודשים בבית, מחפשת שלושה דברים ולא מוצאת את שלושתם, בשום אופן: עבודה חדשה, כסף למלא את החורים הענקיים בתקציב, ושקט נפשי. הישיבה הבטלה בבית עשתה ממני מין יצור מלנכולי, נרגן, קפריזי, עצבני הישיבה הבטלה בבית עשתה ממני, האישה האנרגטית שלא יושבת לרגע אחד במקום אחד, ושואבת את חיותה מהחברה ומהעשייה הבלתי פוסקת שסביבה – מין יצור מלנכולי, נרגן, קפריזי, עצבני וחסר סבלנות. לא היתה לי יכולת להקשיב לסיפור פשוט של ילדתי הקטנה, בודאי שלא להקריא לה סיפור בעצמי. לא יכולתי לשמוע את בעלי מספר את חוויותיו בסופו של יום, לא יכולתי לאפות עוגה פשוטה. במשך רוב שעות היום ישבתי על הכורסא, מכרסמת ביגלך או ענבים ויודעת שהיציאה מן השפיות היא ענין של זמן. המשפחה שלי סבלה מכך שלא היתה לי עבודה, אבל לא כל כך מהקושי הכלכלי כמו מהאישה המרגיזה הזאת שהחליפה את האמא-הרעיה.

במצב הזה הגעתי אל קבר רחל אימנו. הפעם עניינה אותי מעט מאוד התפאורה שמסביב. הלכתי במהירות, כמעט רצתי, לתוך החדר הקטן והדחוס, מתאמצת להתקרב ככל האפשר אל המצבה הענקית, אל הפרוכת, אל אמא-רחל. ובשנה שעברה, בפעם הראשונה, הרגשתי שבאתי באמת להתפלל. השענתי את ראשי וזרועותי על הפרוכת וגעיתי בבכי. באותו הבכי שהשתדלתי לכלוא בנוכחות בני המשפחה בבית, הבכי של האין-אונים, של ההרגשה שהנה אני עומדת 'להיאבד' מעצמי, הבכי של הפחד מפני העתיד הבלתי נודע ומפני ההווה שאי אפשר היה עוד לשאת. בכיתי, בכיתי עד שהרגשתי איך טיהר אותי הבכי. סיפרתי לאמא רחל הכול, את כל מרירותי שפכתי על הפרוכת האילמת. אפילו לא הוצאתי את הסיפור מהתיק שלי, רק בכיתי וסיפרתי, בכיתי וביקשתי, ואחר כך זזתי קצת, מפנה את המקום לאלו שמאחורי, שרצו לעשות בדיוק אותו הדבר כמוני.

כשיצאתי החוצה הרגשתי שהיה זה אחד הדברים הנכונים ביותר שעשיתי לאחרונה, ואולי אי פעם. לא כל כך בגלל הישועה שקיוויתי להשיג בזכות התפילה, כמו בגלל התפילה עצמה והפריקה המוחלטת של הכאב, בפני מישהי שאמנם לא יכולה לענות לך, אבל את יודעת שהיא שומעת אותך. שומעת ומבינה.

למה, שאלתי את עצמי בתוך הליכתי לכיוון המכונית שתביא אותנו הביתה, למה באמת? למה אני מרגישה כך, ולמה כל האלפים שבאו לכאן היום ושבים לכאן תמיד מרגישים כך? למה הם רואים ברחל אמנו אוזן קשבת, והיא בדרך כלל הכתובת הראשונה אליה באים לשפוך את הלב, עוד לפני אבותינו הקדושים הקבורים במערת המכפלה ובמקומות נוספים? מה יש בה, באמא רחל, שכולם נמשכים אליה?!... נכון שלרחל אמנו יש דמות של 'אמא', שכזאת היא – אמא רחמימית, שאך טבעי לבוא ולשפוך לפנייה את הלב. הלא לשם כך קבר אותה יעקב אבינו על אם הדרך בין אפרת לבית לחם – כדי שהבנים היורדים לגלות יוכלו להתפלל על קברה, וכך אמנם עשו הגולים שהוגלו לבבל. אבל אני יודעת, אני מרגישה, שמונח כאן עוד משהו.

רחל אמנו, כך נראה, לא הניחה סבל אחד שלא סבלה בחיש משהו באישיותה של רחל אמנו, במסכת החיים שלה, שאומר לנו, לכל אחד ואחד מבניה – לי אתם יכולים לספר על צער, על קשיים, על צרות, כי אני יודעת בדיוק למה אתם מתכוונים. מצאתי את עצמי משחזרת את קורות חייה של רחל אימנו המסופרים לנו בסדר כרונולוגי בחומש בראשית והתפעמתי. רחל אמנו, כך נראה, לא הניחה סבל אחד שלא סבלה בחייה; היא נולדה ללבן הארמי, ובביתו חיה. מעשיו המרשימים המובאים בכתובים לא משאירים לנו מקום לספק, שרחל לא היתה מאושרת ביותר להיות בתו. רק כדוגמא ליחסו של לבן לבנותיו, אפשר להביא את חילופי הנישואין שערך לבן לרחל וללאה, ללא ידיעתן. גם לזיווג לא זכתה רחל בקלות, ונאלצה להמתין שבע שנים עד שזכתה להינשא ליעקב – כאישה שנייה. ולאחר מכן – כשסוף סוף נדמה שהגיעה אל המנוחה והנחלה ונישאה ליעקב בחיר ליבה, היא נאלצת ליטול את מקל הנדודים ולצאת בעקבות בעלה. גם לילדים לא זוכה רחל, ואחותה לאה והשפחות יולדות על פניה פעם אחר פעם.

סוף סוף, לאחר שנות ציפייה רבות זוכה רחל ללדת בן. סוף סוף גם היא זוכה לקורטוב אושר. לאחר מספר שנים היא יולדת שוב – והלידה כה קשה, עד סכנת חיים, עד מוות. וכך, רחל אמנו, אישה שידעה ימי אושר כה מועטים בחייה, הולכת לבית עולמה בגיל צעיר, ואפילו לקבר מכובד אינה זוכה, אלא למצבה בלבד, על אם הדרך.

כל הבנים של רחל אימנו לא באים רק כדי לשפוך את הלב. הם באים כדי לקבל כוח. הם יודעים שאמא-רחל עברה ייסורים, ממש כמו שעוברים עליהם, ובכל זאת נשארה 'רחל אימנו' באמונתה, בשיעור הקומה שלה ובמורשת שהשאירה לדורות. והם רוצים גם. קצת אמונה, קצת כוח, קצת השגה במה שייסורים מסוגלים להעניק, לא רק לקחת.

ובפינת המולטמדיה

פעילות מצויינת של ארגון "לב לדעת" לחץ כאן

השיר קול ברמה נשמע כולל דברי ההקדמה של המדרש - לחץ כאן

הרב שמואל אליהו על רחל אמנו - לחץ כאן

יעקב שוויקי – השיר "רחל אמנו" עם תרגום - לחץ כאן

מביטה בחלון – אודי דויד - לחץ כאן

קבר רחל 1 בתוספת קריינות - לחץ כאן

רחל מידד טסה לחץ כאן

קבר רחל לחץ כאן

קבר רחל 2 - לחץ כאן